

ADVENT

Původ adventu. - advent - adventus - znamená v latině příchod. Pro křesťanskou obec to znamená příchod Spasitele na svět. Pro všechny je advent dobou očekávání vánočních svátků. První doložené oslavy se konaly již ve 4. století v Galii (dnes Španělsko, Portugalsko), od 6. století jej světili i v Římě, centru křesťanství.

Délka adventu a jeho průběh - dnes je pravidlem, že **advent začíná nedělí nejbližší k 30. listopadu**, svátku svatého Ondřeje. Ale tak tomu vždy nebylo. Původně se doba adventní pohybovala až kolem 7 týdnů. v 6. století začínala dokonce již na svátek svatého Martina (11. listopadu), podle dalších dokladů byl půst před vánoce stanoven na 40 dní, později byl stanoven na 1. prosince. Teprve kolem roku 1000 se dle dochovaných záznamů ustanovil advent na 4 týdnech.

Advent se lišil nejen délkou, ale i způsobem oslav v různých zemích. Až na přelomu 12. a 13. století byly stanoveny závazné předpisy církevními koncily. Přesný začátek (neděle kolem Ondřeje) ustanovil až papež Řehoř Veliký.

Datování všech událostí podle křesťanů je počítáno od narození Krista - buď před či po Kristovi. Liturgický rok se nikdy nekryl s rokem kalendářním, jeho běh vychází z textu Nového zákona a začíná první adventní nedělí. V tento svatý čas měli být věřící povzbuzováni ve své víře, nabádáni k pokoře a úctě.

Liturgický advent - dle liturgie je to čas půstu a zbožného rozjímání a příprav na příchod Mesiáše. Byly zakázány zábavy, tanec a zpěv, což ovšem nebylo a není vždy dodržováno, neboť oslavy některých svátků během doby adventní sahají až k pohanským obřadům spojeným s oslavami zimního slunovratu. Všichni věřící musí chodit pravidelně do kostela.

Každá neděle i každý týden v adventu má z církevního hlediska odlišný význam. **Oltáře v kostele se nezdobí květinami, ale chvojím** a vše se zdobí do **tmavě fialové postní barvy**. **Výjimkou je třetí neděle adventní, kdy jsou povoleny květiny, a liturgickou barvou tohoto dne je růžová.** Každá z adventních nedělí má své lidové označení - **železná, bronzová, stříbrná a zlatá**, v některých krajích se používaly názvy bronzová, stříbrná, zlatá a diamantová (to byla ale chyba pocházející z označování "svateb" - jak dlouho spolu manželé žili).

Roráty - každý den **o adventu** se v kostele brzy ráno konají **mše** věnované Panně Marii, **zvané Roráty**. Zlidovělý název z latinského Rorate coeli = rosu dejte nebesa. To byla úvodní mešní píseň. Od toho se později nazývaly roráty i staročeské zpěvy zpívané na těchto mších. V době po husitských válkách tyto zpěvy začaly provozovat v kostelích literátská bratrstva a pěvecká sdružení vzdělaných měšťanů, což byla výjimka z tradice, neboť do té doby zpíval v kostele pouze kněz či mniši.

Půst - to **neznamenalo, že se nesmí jíst**, jak si někdo myslí. **To znamenalo, že jsou určené potraviny, které se jíst mohou a které nesmějí.** Jednalo se spíše o praktické nařízení, aby lidé šetřili potravinami, aby si mohli dovolit hojně oslavy Štědrého dne. Především šlo o zákaz konzumace masa a alkoholu, dovoleny byly především luštěniny, ovoce a zelenina.

S délkou půstu to bylo podobně jako s datováním adventu. V roce 581 Matikonský církevní sněm stanovil postní dny na pondělí, středu a pátek, Turonský roku 567 zase stanovil, aby půst od 1. prosince. Jak se dalo očekávat, nastalo i období, kdy se půst nedodržel, a to především za papeže Urbana Velikého, jež zakázal pouze duchovním svého dvora jíst o adventu maso.

V době adventu, zimní době bylo nejdůležitější zpracovat sklizeň. Ovoce a zelenina se zpracovávaly hned při sklizni, ale mlácení obilí se protáhlo až na advent, stejně jako zpracování lnu, konopí, dále se dralo peří, opravovalo zemědělské náčiní, připravoval materiál na jarní opravy chalup.

Lidé v zimě chodili spát podle slunce. Byla-li již tma, byl čas jít spát. Málokdy se zdrželi přes tuto dobu. Navíc čas zimní a především adventu - to byl čas magie a duchů, kterých se většina lidí bála

a proto již nikam po setmění nevycházela. Ve světnicích se svítilo ohněm (louče, ohniště) později olejovými lampami s olejem ze lnu a konopí). Petrolej nastoupil až v 19. století, elektrina ve 20. století

Přástky - advent byla doba, kdy měli lidé nejvíce času na společenský život a tak se scházivali vždy v jedné chalupě a **pořádali společné přástky, při nichž ženy předly nitě** (výrobě nití a tkaní se ženy kdysi věnovaly až do velikonočního půstu) a muži je při tom obveselovali historkami a písněmi. Společná posezení se organizovala nejen z toho důvodu, že tuto práci bylo možné nosit si s sebou a povídat si u ní, ale také z úsporných důvodů (svícení a otop).

Kámen úrazu byl však alkohol, který při takových příležitostech nechyběl, a proto se občas přástky zvrhly k nevázanostem. Už v 16. století zemský sněm v Praze vydával předpisy k omezení nebo i zákazům přástek žen a dívek se společnostmi mužů. Ještě v polovině 19. století měli rychtáři podrobné instrukce, jak trestat přástevníky. Ale protože lidé si stejně své zvyky udržovali, podařilo se vrchnosti i církvi pouze několik omezení, a to, že **přástky se nekonaly ve dny svátků svatých (Ondřej, Barbora, Ambrož, Lucie, Mikuláš, vánoce, Tři králové atd.) a končily velkonočním půstem o masopustu.**

Svátky o adventu - na období adventu připadá několik svátků svatých. Většinou jsou tyto dny ověčené řadou lidových obyčejů a pověr. **O svatém Ondřejovi (30. listopadu)** se věštilo, **o svaté Barboře (4. prosince)** chodila Barbora nadělovat dětem a řezaly se "barboroky", **o svatém Mikuláši** chodí Mikuláš s nadílkou a **o svatém Ambrožovi (7. prosince)** se honí Ambrož u kostela a **o poslední všeobecně slavené svaté Lucii** (není poslední svatou v prosinci, ale ti ostatní se mezi lidem neuctívají) chodí Lucky a kontrolují předvánoční úklid a upíjí noci. O těchto dnech chodí do dnes různé masky pojmenované po jmenovaných svatých, ale ve skutečnosti s nimi nemají vůbec nic společného.

V každé zemi a také kraji se **advent i jeho svátky** slavily odlišně a v jiný čas. Důvodem je posun dat díky přechodu na gregoriánský kalendář (16. století). Některé zvyky lidé zachovávali v původních termínech a ještě je pro jistotu opakovali podle nového kalendáře, proto jsou zvyky o některých svátcích a dnech svatých podobné. Většina těchto rituálů sahá do období oslav zimního slunovratu a je zaměřena především na ochranu proti zlým silám a zajištění dobré úrody pro další rok, ale také v tuto dobu ponejvíce na věštění budoucnosti, neboť zvědavost lidská je bezbřehá a **magie adventní doby** a vánoc k tomu doslova popouzí.

Venkov se stal postupem času bohatý a rostl zde vliv města, ovšem původní oslavy úrody z dob starého Říma přetrvávaly, v období renesance byly ještě více používány a obnovovány. Nové chápání víry přineslo až období rekatolizace a barokní zbožnosti, což znamenalo omezení nevázaných oslav, stejně tak obchůzek masek - ty se pak soustředily především na období masopustu a jednotlivé masky chodily ještě o adventu. **17. a 18. století bylo už jen dobou dozvuků dřívějších bujarostí a advent se stal dobou ticha, rozjímání a modliteb, jak je tomu dodnes.**

Dnešní advent - pojem advent se v současné době opět vrací do podvědomí nevěřících. Pamatujeme, že k nám přicházel Mikuláš, slavily se vánoční svátky, na Barboru se uřízly "barboroky" a to bylo vše. **Dnes se ale o adventu dnes konají i slavnostní akce u příležitosti počátku adventu, adventní koncerty, divadla, další akce pro děti, včetně zdobení perníčků a vyrábění ozdob a věnců a jiné akce.**